

14. Kdežto nalezše bratři, zádání jsme byli od nich, abychom pobýli u nich za sedm dní. A tak jsme se k Římu brali.

15. Odkudž, když o nás uslyšeli bratři, * vyšli proti nám až na rynek Appiův a ke Třem krčmám. Kterých uživě Pavel, poděkoval Bohu, a počal být dobrě myslí. ^{*II.M.4.27.}

16. A když jsme přišli do Říma, setník dal vězné v moc hejtmannu vojska, * ale Pavlovi dopuštěno, aby sám bydlil s žoldněrem, kterých ho ostříhal. ^{*K.24.29.}

17. I stalo se po třech dnech, zvolal Pavel přední z Židů. A když se sešli, řekl jim: * Muži bratři, já nic nečiniv proti O lidu ani proti obyčejum otcovským, jat isa z Jeruzaléma, vydán jsem v ruce Římanům. ^{*K.23.1.*K.21.26.}

18. Kterých vyslyševše mne, chtěli propustiti, proto že žádá viny hodné smrti na mně nebylo.

19. Ale když Židé odírali, * přinucen jsem odvolati se k císaři, ne jako bych měl co na svůj národ žalovati. ^{*K.25.11.*26.32.}

20. A protož z té příčiny povolal jsem vás, abych vás viděl, a s vámi promluvil; * nebo pro nádej lidu Izraelského řetězem o tímto svázán jsem. ^{*K.23.6; 24.21.26.6.7.27.Ef.2.30. II.Tim.1.16.}

21. A oni řekli jemu: Myť jsme žádného psání neměli o tobě z Židovstva, aniž kdo z bratří přijda, vypravoval neb mluvil co zlého o tobě.

KAPITOLA 1.

Pavel svatý povolání své, přivěkrost i lásku k Římanům osvědčiv, 16. evangelium 17. a spravedlnost Boží, 18. i hněv jeho proď bezbožníkům ohlašuje.

Pavel, služebník Jezukristův, povoláný apoštol, * oddělený k kdvaný evangelium Božího. ^{*Sk.9.15; 13.2.}

2. Kterž * zdávna zaslíbil skrze proroky své o v písmích svatých, ^{*Tit.1.2. or.M.3.15. II.Sam.7.12. Ž.182.11. Iz.4.3.}

22. Ale žádámeť od tebe slyšeti, jak smysliš; * nebo víme o té sektě, že se jí vsudy odírá. ^{*K.24.14.}

23. A když jemu uložili den, sešlo se jich mnoho do hospody k němu, jímž s osvědčováním vypravoval o království Božím, slouže jim k víře. o Ježíšovi * z zákona Mojžíšova a proroků, od jitra až do večera. ^{*Jan.3.14.27.44.}

24. A někteří uvěřili tomu, což vypravoval, někteří pak nevěřili. ^{*II.Pet.1.21.}

25. A tak nejspouze mezi sebou svorní rozešli se, když promluvil Pavel to jedno slovo: Jistě žeť dobré Duch svatý * skrze proroka Izaiáše mluvil k otčům našim, ^{*II.Pet.1.21.}

26. Řka: * Jdi k lidu tomulo a rci jim: Slyšením slyšeti budete, ale nesrozumíte, a htedice, hteděli budete, ale neuzříte. ^{*Iz.6.9.}

27. Nebo zhrublo srdce lidu tohoto, a užima těžce slyšeli, a oči své zambourili, aby snad, a oči děli očima, a užima neslyšeli, a srdcem nesrozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil.

28. Budiž vám tedy * známo, že jest pohanům o posláno toto spasení Boží, a onif slyšeti budou. ^{*K.13.38. *K.13.14.46. Luk.24.47.}

29. A když o to propověděli, odesli Židé, majíce mezi sebou hádky mnohé.

30. Pavel pak trval za celé dvě léta v hospodě své, a přijímal všecky, kterých přicházeli k němu.

31. Káže o království Božím, a uče těm věcem, kteréž jsou o Pánu Ježíši Kristu, se vši doufanlivostí bez překážky.

EPIŠTOLA (S.) PAVLA APOŠTOLA K ŘÍMANŮM.

K ŘÍMANŮM.

3. O Synu svém zplozeném * ze semene Davidova s strany těla, ^{*II.Sam.7.12. Mat.1.1. Luk.1.32.}

4. Kterých * prokázán jest býti Synem Božím mocně, podlé Duchy posvěcení skrze z mrtvých vstání, totiž o Ježíši Kristu, Pánu našem, ^{*Jan.10.36.}

5. Skrze něhož jsme přijali * milost a o apoštolství ku * poslavenství víry mezi všemi národy pro jméno jeho, ^{*I.Kor.15.10. 10. k. 9.15. *K.13.98.}

6. Z nichž i vy jste povoláni Ježíše Krista, milým Božím, * povoláním svatým: Milost vám o a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ^{*I.Kor.1.3.}

8. Nejpravě pak * díky činím Bohu svému skrze O Ježíše Krista ze všech věch, že ** víra vše rozhlašuje se po všem světě. ^{*I.Kor.1.4.5. Fil.1.3. Ef.2.5.20. Žid.13.15. *I.Pet.1.13.}

9. Svědek mi jest zajiště * Bůh, kterémuž sloužím duchem svým v evangelium Syna jeho, žeť bez přestání zmlínku o vás činím, ^{*K.9.1.}

10. Vzdávky na svých modlitbách žádaje, abych * aspoň někdy mohl šťastně, byla-li by vůle Boží, k vám přijíti. ^{*Sk.18.31.}

11. Neboť velice žádám viděti vás, abych vám udělil částku nějakou milosti duchovní ku potvrzení vašemu, ^{*I.Pet.1.1.}

12. To jest, abych spolu s vámi porěšen byl, skrze * společnost i vaši i mou víru.

13. Nechcť pak, bratři, abyste nevěděli žeť * jsem mnohokrát uožl přijíti k vám, (ale překážky jsem měl až dosavad), abych nějaký užitek také i mezi vámi měl, jako i mezi jinými národy. ^{*I.Pet.1.1.}

14. Nebo řečů i kterýchkoli jiných národů, i moudrých i * nemoudrých, dlužník jsem. ^{*I.Kor.9.16. II.Kor.11.28.}

15. A tak, pokudž na mně jest, hotov jsem i * vám, kterých v Římě jste, zvěstovati evangelium. ^{*Sk.23.31.}

16. Neboť se * nestydím za evangelium Kristovo; o moc zajiště Boží jest k spasení každému věřícímu. Židu předně, potom Řeků. ^{*Ž.40.10. Mat.8.9. 23. 24. 25. Jer.23.29. Žid.4.13. I.Pet.1.23.}

17. Nebo * spravedlnost Boží zjevuje se skrze ně z víry u víru, jakož psáno jest: c Spravedlivý pak z víry živ bude. ^{*K.3.21.22. Filip.3.9. *Abak.2.4. Jan.3.98. Žid.10.98.}

18. Zjevuje se zajiště hněv Boží s nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, pravdu Boží v nepravosti zadržujících.

19. Nebo což * poznáno býti může o Bohu, známé jest jim, Bůh zajiště zjevil jim. ^{*Sk.14.16.18.19.}

20. Nebo * neviditelné věci jeho. daji.

hned od o stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a Božství, tak aby oni byli bez výmluvy. ^{*Žid.11.1. *Job.13.7.8. Ž.19.2.}

21. Proto že poznajše Boha, nekčili jako Boha, ani jemu děkovali, ale marní učiněni jsou v myšleních svých, a zatímno jest nemoudré srdce jejich. ^{*V.M.28.28.29. Job.3.14. Iz.59.10. Ef.2.4.17.18.}

22. Měvše se za * moudré, blázni učiněni jsou. ^{*I.Kor.1.1.20.}

23. Nebo * směnili slávu neporušitelného Boha v podobensví obrazu porušitelného člověka, i plactva, i hovad čtvernohých, i zeměplazů. ^{V.M.4.15. II.K.17.17.29. Ž.106.20. Iz.40.18. Jer.2.11. Sk.17.29.}

24. Protož i Bůh vydal je v žádosti srdce jejich k nečistotě, aby zprznilí těla svá vespolet, ^{*Ž.81.13. Iz.6.9.10. Sk.14.16.}

25. Jzko ty, kterž směňli; pravdu Boží za lež, a cíli i sloužili stvoření raději nežli stvořiteli, kterž jest požeňnaný * na věky. Amen. ^{*K.9.5.}

26. Protož je vydal Bůh v žádosti ohavně. Nebo i ženy jejich změnily přirozené * sebe užívání v to, kteréž jest proti přirození. ^{*III.M.18.23.33.}

27. A podobně i mužské pohlaví, opustivše přirozené užívání ženy, rozpáli se v žádosti své jedni k druhým, mužské pohlaví s mužským pohlavím mrzkost pásece, a spravedlivou mzdou, kteráž na jejich blud slušela, sami na sebe uvodíce. ^{*III.M.20.13. I.Kor.6.9.}

28. A jakož sobě * nevážili známosti Boha, tak i Bůh vydal je v o převrácený smysl, aby činili to, což nesluší. ^{*Iz.55.12. Ž.21.18.}

29. Jsouce naplněni vši nepravostí, smilstvem, nešlechbetností, lakomstvím, zlosti plní zavisiti, vraždy, svárů, lsti, zlych obyčejů.

30. Utrnači. promluvači. Boha nevědíci, hánliví, pyšní, chlubitní, nalezáči zlych věcí, rodičů neposlšní.

31. Nemoudří, smluv nezdrželi, beze vsi lítosti, neukojitelní a nemilosrdní.

32. Kterž vědouce o lom právu Božím, (že ti, kterž takové věci činí, hodni jsou smrti), netoliko ty věci činí, ale i činícím nakládaji.

Boží soud jest bez přijímání osob, 13. protož každý, nepotáhaje na výmluvy, k sobě přihlédni.

Protož nemůžeš se vyloučiti, ó člověče, každý * potupující. Nebo tím, že jímého potupuješ, sám sebe odsuzuješ, poněvadž totéž činíš, což tupíš * I 8. sam. 12. 5. Mat. 7. 2.

2. Vímeť zajisté, že soud Boží jest podle pravdy proti těm, kteříž takové věci činí.

3. Zdali se domníváš, ó člověče, kterýž soudíš ty, kdož takové věci činí, a sám totéž činíš, že ty uideš soudu Božího?

4. Cili bohatstvím dobrotoivosti jeho a snášetivosti * i dlouhočekaní pohrdaš, nevěda, že o dobrotoivost Boží ku pokání tebe vede? * I Petr. 3. 9. 15. 0. 12. 30. 18. Sk. 17. 30. I Tim. 2. 4.

5. Ale podlé * tvrdosti své a srdce nekajícího shromazďuješ sám sobě hněv ke dni hněvu a zjevení spravedlivého soudu Božího. * I 8. 22. V. M. 30. 39.

6. Kterýž * odplati jednomu každému podle skutků jeho, * Job. 34. 11. Z. 62. 13. Jer. 17. 10. Mat. 16. 27.

7. Těm zajisté, kteříž trvajice v dobrém skutku, slávy a cti a ne-smrtelnosti hledají, životem věčným,

8. Těm pak, kteříž jsou * svárlivi, a pravdě nepovolíjí, ale povolíjí nepravosti, o prchlivosti a hněvem, * 0. 2. 4. 4. 0. 1. 2. 3. 19. II Petr. 1. 9.

9. Trápením a úzkostí, každé duši člověka činícího zlé, i Žida * předně, i Řeka. * k. 8. 9.

10. Ale sláva a čest a pokoj každému, kdo činí dobré, i Židu předně, i Řeku.

11. Neboť * není přijímání osob u Boha. * V. M. 10. 17. II Petr. 19. 7.

12. Kteržkoli zajisté bez zákona hřešili, bez zákona i zachynou, a kteřížkoli pod zákonem hřešili, skrze zákon odsouzeni budou.

13. (Nebo ne ti, kteříž slyší zákon, spravedliví jsou před Bohem, ale činitelé zákona spravedliví budou.)

14. Nebo když pohané zákona nemajíce, od přirození činí to, což prikazuje zákon, takoví zákonu jsou, sami sobě zákonu jsou,

15. Jako ti, kteříž ukazují dílo zákona napsané na srdcích svých, když jim to osvědčuje svědomí jejich i myšlení, kteráž se vespo-

lek obviňují, aneb také vyloučívají.)

16. V ten * den, když souditi bude Bůh tajné věci lidské, podle evangeliem mého skrze Jezu Krista. * Kaz. 12. 14. Mat. 23. 31. I Kor. 4. 5. I Tim. 4. 1. I Petr. 4. 5.

17. Až, ty sloveš Žid, a zpoleháš na zákon, a * chlubíš se Bohem, * k. 3. 4.

18. A znáš vůli jeho, a rozeznáváš, co sluší, naučen jsa z zákona,

19. A za to máš, že jsi ty * vůdcím slepých, svělelem těch, kteříž jsou ve tmě, * Mat. 15. 14. Luk. 6. 39.

20. Ředitelém nemoudrých, učitelém nemluvnat, majícím formu umění a pravdy v zákoně.

21. Kterakž tedy jímého ute, * sám sebe neudíš? Vyhlašuje, že nemá kradeno býti, kraděš? * Z. 60. 16.

22. Pravě: Nezcizolozíš, cizolozství pácháš? V ohavnosti máje modly, svatokrádeže se dopouštíš?

23. Zákonem se * chlubě, přestupováním zákona Bohu neuctu činiš? * k. 3. 4.

24. Nebo * jméno Boží pro vás a porouhání jest mezi pohany, jakož psáno jest, * I 8. sam. 12. 14. 12. 59. 5.

25. Obřezáníť zajisté prospěje, bude-li zákon plnit; pakli budeš přestupitelém zákona, obřezání tvé učiněno jest neobřezáním.

26. A protož jestližeť by neobřízka ostřihala práw zákona, zdalž nebude počtena neobřízka jejich za obřízku?

27. A ti, kteříž jsou z přirození neobřízka, zachovávajice zákon, zdalž nepotupí tebe, kterýž pod literou a obřízkou přestupník jsi zákona?

28. Nebo ne ten jest Žid, * kterýž jest zjevně; aniž to jest obřezání, kterýž bývá zjevně na těle; * k. 9. 6. 7. Jan. 8. 39.

29. Ale ten jest * Žid, kterýž vnít jest Židem, o obřezání máje srdečné v duchu, a ne podle litery, * jehož chvála ne z lidí jest, ale z Boha. * k. 4. 12. Gal. 6. 15. 0. 1. 4. 4. Fil. 3. 9. * I Kor. 4. 5. I Tes. 2. 4.

KAPITOLA 3.
Ať něco mají: židé před pohany, a však ani ti nemohou ospravedlněni býti, leč věrou v Krista.

Což tedy má více Žid? Aneb jaký jest užitek obřízky?

2. Mnohý všelijak. Přední za-

21. Ale nyní bez * zákona spravedlnost Boží zjevena jest, o osvědčená zákonem i proroky, * k. 1. 17. Sk. 15. 11. 0. Jan. 5. 46. Sk. 26. 23.

22. Spravedlnost totiž Boží, skrze věru Ježíše Krista, ke všem a na všechny věřící.

23. Neboť * není rozdílu. Všickniť zajisté o zhrěšili, a nemají slávy Boží.

24. Spravedliví pak učinění * bývali darmo, milostí jeho, skrze o vykoupení, kteréž se stalo v Kristu Ježíši, * Efez. 2. 8. 9. I Th. 3. 5. 7. 0. Mat. 20. 28. I Tim. 2. 6. I Petr. 1. 18.

25. Jehož Bůh vydal * za smírce, skrze viru ve krvi jeho, k ukázaní spravedlnosti své, skrze o odpuštění předešlých hříchů, * I Kor. 5. 19. Kol. 1. 20. Žid. 4. 16. 0. Sk. 13. 38. 39.

26. V shovívání Božím, k dokázaní spravedlnosti své v nyníšším času, k tomu, aby on spravedlivým byl, a kterýž jest z viry Ježíšovy.

27. Kdež jest tedy ta * chloubaba? Vyprázdněna jest. Skrze který zákon? Skutků-li? Nikoli, ale skrze zákon viry. * k. 4. 2.

28. Protož za to máme, * že člověk byva spravedlivý učiněn věrou bez skutků zákona. * k. 4. 5. Sk. 18. 38. Efez. 2. 8. II Th. 1. 9. I Th. 3. 4. 5. Žid. 7. 19.

29. Zdaliž jest toliko Bůh Židů? Zdaliž také není i pohanů? Jistě i pohanů, * kterýž jeden jest Bůh, kterýž ospravedlňuje obřízku * z viry, a neobřízku skrze viru.

30. Poněvadž jeden jest Bůh, ieme skrze viru? Nikoli, nýbrž zákon tvrdíme.

KAPITOLA 4.
Ukazuje apoštol v této kapitole náskrze, 4. že ne z skutků, ale z milostí věrou ospravedlněn bývá člověk.

Což tedy díme, že došel Abraham, otec náš, podle těla?

2. Nebo byl-liť Abraham z skutků, skrze viru? Nikoli, nýbrž skrze zákon, * chlubit, ale ne u Boha, * Efez. 2. 9.

3. Nebo co praví písmo? * Uvěřil pak Abraham Bohu, i počteno jemu za spravedlnost. * I M. 15. 6.

4. Kdož skutky činí, tomuž odplata nehývá * počtena podle milostí, ale podle dílu.

5. I tomu pak, kdož * nečiní skutků, ale věří v toho, kterýž spravedlivého činí bezbožníka, býva

jistě, že jest * jim svěšen zákon Boží. * k. 9. 4. V. M. 4. 7. Z. 147. 19.

3. Nebo co jest do toho, jestliže byli někteří * nevěřící? Zdaliž o něvěra jejich věrnost Boží vyprázdniť? * I Kor. 10. 5. Žid. 4. 2. 0. V. M. 23. 19.

4. Nikoli, * nýbrž budíž Bůh pravdomluvný, ale o každý člověk háť, jakož psáno ** jest: Abych ospravedlněn byl v řečech svých, a přemohl, kdýž bys soudil. * Jan. 3. 33. Z. 62. 10. * Ž. 5. 1. 6.

5. Jestližeť pak nepravost naše spravedlnost Boží zvelebuje, což díme? Zdali nespřavedlivý * jest Bůh, kterýž uvodí hněv? (Po o lidskuf pravím.) * k. 9. 14. Job. 8. 8. 0. Gal. 3. 15.

6. Nikoli, * sic o jinak kterakž by Bůh soudil svěť? * I M. 18. 26. 0. Sk. 17. 31.

7. Neboi jestližeť pravda Boží mou lí rozmohla se k slávě jeho, i pročť pak já ještě jako hříšník bývám souzen?

8. A ne raději (jakž o nás zle mluví, a jakož někteří praví, že bychom my říkali): Činme zlé věci, aby přišly dobré? Jichž spravedlivé jest odsouzení.

9. Což tedy? Máme něco napřed? Nikoli, nebo jsme * prvé dokázali toho, že jsou, i Žid i Řekové, všickni o pod hříchem, * Gal. 3. 22. 0. k. 3. 23.

10. Jakož psáno jest: * Že není spravedlivého, ani jednoho. * Z. 14. 3.

11. Není rozumného, není, kdo by hledal Boha.

12. Všickni se uchýlili, spolu neuziteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho.

13. Hrob otevřený jest hrdlo jejich, jazyky svými listvé mluvili, jed litých hadů jest pod rty jejich.

14. Kterýchž * ústa plná jsou zlořeční a bořkostí. * Z. 10. 7.

15. Nohy * jejich rychlé k vylévání krve. * Psa. 11. 16. 12. 59. 7.

16. Setřeni a bida na cestách jejich. 17. A cesty pokoje nepoznali.

18. Není * bázně Boží před očima jejich. * I M. 20. 11. Z. 39. 2.

19. Vime * pak, že cožkoli zákon mluví, těm, kteříž jsou pod zákonem mluví, aby všelká o ústa zacpana byla, a aby vinen byl všecken svěť * Gal. 3. 17. 0. Ezech. 16. 63.

20. Protož z skutků zákona nebude ospravedlněn * žádný člověk před obličejem jeho; nebo skrze o zákon poznání hřícha. * Gal. 3. 16. 0. k. 7. 7.

počtena víra jeho o za spravedlnosti, *Efez.2,8. *II Kor.5,19.21. Filip.3,9.
6. Jakož i David vypravuje bla-hoslavenství člověka, jemuž Bůh přivlastňuje spravedlnost bez skutku, *Rk.1.
7. Blahoslavení, * jejichž odpuště-ný jsou nepravosti, a jejichž pří-krytí jsou hříchové, *Ž.32,2.
8. Blahoslavený muž, kterémuž Pán nepočítá hříchu.
9. Blahoslavenství tedy toto k obřízce-li *prínáleží*, čili také k neobřízce? Nebo pravíme, že Ab-rahamovi víra jest počtena za spravedlnost.
10. Kterak pak jest počtena? Když byl obřezán, či před obře-záním? Ne * obřízce, ale před obřezáním. *I M.15,6.
11. A znamení obřízku přijal za znamení * spravedlnosti víry, kte-ráz byla před obřezáním, na to, aby byl otcem všech věřících v neobřízce, aby i jim přičtena byla spravedlnost, *I M.17,11. Gal.3,6,7.
12. A otcem obřízky těch, kteříž říž krácejí šlepejemi víry otcem našeho Abrahama, kteráž byla před obřezáním.
13. Nebo ne skrze zákon *stalo* se zaslíbení Abrahamovi, aneb semeni jeho, aby byl dědicem svě-ta, ale skrze spravedlnost víry, *I M.15,6;17,2.
14. Nebo jestliže ti, kteří jsou z zákona, dědicové jsou, zmařena jest víra, a zrušeno jest to za-slibení.
15. Zákon zajisté hněv působí; nebo kdež * není zákona, tu ani přestoupení.
*k.3,20. Jan.15,22. I Kor.15,56.

16. A protož z * víry ide, aby šlo podlé milosti, proto aby pevné bylo zaslíbení všemu semeni, ne-toliko tomu, kterýž z zákona jest, ale i tomu, kterýž jest z víry Abrahamovy, kterýž jest otec všech nás, *Gal.3,18.
17. (Jakož psáno jest: Otcem mnohých národů postavil jsem tebe), před obřízcejm Boha, je-muž uvěřil, kterýž obživuje mrtvé, a povolává i těch věd, jichž ne-má, jako by byli.
18. Kterýž * v naději otcem mno-dějí uvěřil, že bude otcem mno-hých národů, podlé toho o po-vědění: Takť bude símé tvé.
*I M.15,6. Žid.11,12. *I M.15,5.

19. A nezemdlev u víře, * ne-bleděl na své tělo již umrtvené,

iešto téměř ve stu letech byl, ani na život Sáry umrtvený.
*I M.17,17;18,11.
20. O zaslíbení tedy Božím ne-pochyboval z nedověry, nýbrž posílil se věrou, dav * chválu Bohu.
21. Jsa tím jist, že * cožkoli za-slibil, mocen jest i účiniti.
*Ž.115,3. Luk.1,37.
22. A protož * počteno jest jemu to za spravedlnost.
23. Jestliž pak to napsáno * ne pro něj toliko, že jemu počteno bylo, *k.1,5,4. I Kor.10,6,11.
24. Ale i pro nás, kterýmž bude počteno, věřícím totiž v toho, * kterýž vzkřísil Ježíše Pána na-šeho z mrtvých. *Sk.2,24.
25. Kterýž vydán jest * pro hří-chy naše, a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.
*k.8,92. I Kor.15,17.

Ovoce ospravedlnění, * dávat apoštol, 14. moc hříchu Adama, * a moc milosti v Kristu složená, postavením jednoho pro-ti druhému, vysvětlí.

Ospravedlnění tedy skrze Pána, pokoj * máme s Bohem skrze Pána našeho Jezukrista, *Iz.9,7;26,3;27,17.
Jan.1,27. Sk.10,36. Efez.2,14.

2. Skrze něhož i * přístup měli jsme věrou k milosti této, kte-rouž o stojíme. A chlubíme se nadějí slávy Boží.
*Jan.6,44. Efez.2,18. *I Kor.15,1. Žid.3,6.
3. A ne- jen nadějí, ale také chlubíme se souzenými, vědou-ce, že souzení trpělivostí působí, *II Kor.11,23.

4. A trpělivost zkušeni, zkušeni pak nadějí.
5. A * nádejť nezahanbuje; o nebo láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha sva-tého, kterýž dán jest nám.
*Z.29,10;125,1. Žid.6,18.19. *I Jan.4,16.

6. Kristus zajisté, * když jsme my ještě mdlí byli, v čas pří-hodný o za bezbožně umřel, *Efez.2,15. *I Petr.3,18.

7. Ješto sotva kdo za spravedli-muž umře, ac za dobréhoť by někdo snad i umřít směl.
8. Dokazujeť pak Bůh * lásky své k nám; nebo když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás.
*I M.15,8. Žid.11,13.

9. Čím tedy více nyní ospravedli-nění jsouce krví jeho, osprave-dneme skrze něho od hněvu
10. Poněvadž bykše nepřátelé,

smířeni * jsme s Bohem skrze smrt Syna jeho, nadťot smířeni jsouce, spaseni budeme skrze ži-vot jeho. *II Kor.5,18. Kol.1,20.31.
11. A ne jen to, ale chlubíme se i Bohem, skrze Pána našeho Je-zukrista, skrze něhož nyní smí-řeni jsme došli.
12. A protož * jakož skrze jed-noho člověka hřích na svět všel o a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všickni zhrěšili.
*I M.3,6. I Kor.15,21. *I M.2,17.

13. Nebo až do zákona hřích byl na světě, ale hřích se * nepočítá, když zákona není. *k.4,16.

14. Kralovala pak * smrt od Ada-ma až do Mojžíše také i nad tě-mi, kteříž nehrěšili ku podoben-ství přestoupení Adamova, kterýž jest figura toho budoucího.
*I Kor.15,21.22.45.

15. Ale ne jako hřích, tak i mi-lost. Nebo poněvadž onoho jed-noho pádem mnoho jich zemřelo, * mnohem více milost Boží a dar z milosti toho jednoho člověka Jezukrista na mnohé rozlit jest.
*I Kor.15,22.

16. Aníž jako skrze jednoho, kte-rýž zhrěšil, tak milost, kterouž z jednoho pádu ku potupení, ale milost z mnohých hříchů k o-spravedlnění.
17. Nebo poněvadž pro ten pád jeden smrt kralovala pro toho jednoho, mnohem více, kteříž rozhojňnou milost a dar spra-vedlnosti přijímají, v životě kra-lovati budou skrze toho jediného Jezukrista.

18. A tak tedy, jakž skrze pád jeden na všechny lidi přišla vlna ku potupení, tak * i skrze jedině ospravedlnění o na všechny lidi přišla milost k ospravedlnění ži-vota. *I Kor.15,22. *II Kor.5,15. I Jan.2,2.

19. Nebo jakož skrze neposlušen-ství jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných, tak i skrze po-slušství jednoho spravedliví učiněni * budou mnozi. *Iz.53,11.

20. Zákon pak k tomu * přistou-pil, aby se rozhojnil hřích, a kdež se rozhojnil hřích, tu ještě více rozhojnila se milost, *k.4,15;7,8.

21. Aby jakož kraloval hřích k smrti, tak aby i milost kralovala skrze spravedlnost * k životu většemu, skrze Jezukrista Pána našeho. *k.6,93.

KAPITOLA 6.

Opravedlněný dobrovolně hřešiti nemá, is, ale slouží Bohu pro odplatu věcnou. Což tedy díme? * Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila? *Gal.2,17.

2. Nikoli. Kdož jsme zemřeli hříchu, kterakž ještě živi budeme v něm?
3. Zdáliž * nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt jeho pokřtěni jsme? *Gal.3,27. Kol.2,12.

4. Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt, abychom, * ja-kož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my o v novotě života chodili. *k.8,11. Filip.3,11.

5. Nebo poněvadž jsme s ním vstípeni připodobněním smrti je-ho, tedy * i vzkříšením budeme, *k.8,11. Filip.3,10,11.

6. To věduce, že starý člověk náš s ním * spolu ukřizován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesložili hří-chu. *Gal.2,20.

7. Nebo kdož * umřel, ospra-vedlněn jest od hříchu. *I Petr.4,1.

8. Jestližef jsme pak * zemřeli s Kristem věřimel, že spolu s ním také živi budeme, *I Rim.3,11.

9. Věduce, že Kristus * vstav z mrtvých, již více neumírá, smrt nad ním již více nepanuje. *Z.1,18.

10. Nebo žeť umřel hříchu * u-mřel jednou; že pak o jest živ, živ jest Bohu.
*Zid.7,27. *Luk.20,38. Žid.9,24.

11. Tak i vy za to mějte, že jste zemřeli zajisté hříchu, ale * živi jste Bohu v Kristu Ježíši. Pánu našem. *Gal.2,19. I Petr.2,24.

12. Nepanujž tedy hřích v smr-telném těle vašem, abyste povol-ovali jemu v žádostech jeho.
13. Aníž vydávejte oudů svých za odění nepravosti hříchu, * ale vydávejte se k službě Bohu, jako byvše mrtví, již živi, a oudy své za odění spravedlnosti Bohu.
*Luk.1,74-76. Gal.2,20. Žid.9,14. I Petr.4,2.

14. Nebo * hřích nebude pano-vati nad vámi; nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí. *I M.4,7.

15. Což pak? Hřešiti * budeme, když nejme o pod zákonem, ale pod milostí? Nikoli.
*I Gal.2,17. *I Kor.9,21. Gal.2,19.

16. Zdáliž * nevíte, že komuž se vydáváte za služebníky ku po-slušství, toho jste služebníci, kohož posloucháte, buď hříchu k

smrti, buď poslušností k spravedlnosti? *I Kor. 9,24.
17. Ale díka Bohu, že byvše služebníci hřícha, uposlechli jsme srdce způsobu učení toho, v kteréž uvedeni jsme.

18. Vysvobození * pak jsouc od hříchu, učinění jste služebníci spravedlnosti. *Jan. 8,32. Gal. 4,11.

19. Po lidsku pravím, pro mldobu těla vašeho: Jakž jste vydávali oudy své v službu nečistotě a nepravosti k činění nepravosti, tak nyní vydávejte oudy své v službu spravedlnosti ku posvěcení.

20. Nebo když jste byli * služebníci hřícha, cizí jste byli od spravedlnosti. *Jan. 8,34.

21. Jakž jste pak užitek měli tehdáž toho, začož se nyní stydíte? Konec zajisté těch věcí jest smrt.

22. Nyní pak * vysvobození jsouc od hříchu, a podmanění v službu Bohu, máte užitek svůj ku posvěcení, cíl pak život o věčný. *1. Petr. 1,19.

23. Nebo * odplata za hřích jest smrt, ale o milost Boží ** život věčný v Kristu Ježíši. Pánu našem. *1 M. 2,17. I Kor. 15,21. Gal. 3,12. *1. Petr. 3,18.

KAPITOLA 7.

Opravdění není pod zákonem, ale pod milostí. 7. Protož se odporá ducha a těla v sobě maji. 25. Však jich zákon nemůže potupiti.

Zdaliž nevíte, bratři, (nebo povědomým zákona mluvím,) že * zákon panuje nad člověkem, dokudž živ jest?

2. Nebo * žena, kteráž za mužem jest, živému muži přivázána jest zákonem; pakli by umřel muž, svobodná jest od zákona muže. *I Kor. 7,10,39.

3. A protož dokudž je živ muž, slouiti bude * cizoložnicé, bude-li s jiným mužem; pakliž by muž její umřel, jest svobodna od zákona toho, tak že již nebude cizoložnicé, bude-li s jiným mužem. *Mat. 5,32. *1. Kor. 7,39.

4. Takž * tedy, bratři moji, i vy umrtvení jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu.

5. Nebo když jsme byli v těle, žádosti hříchu skrze zákon, moc svou provádili v oudcích našich k * nesení ovoce smrti. *E. 6,21. Gal. 5,19.

6. Nyní pak osvobození jsme od zákona, když umřel ten, v němž jsme držáni byli, tak abychom sloužili v novotě ducha, a ne v vetchosti litery.

7. Což tedy díme? Že zákon jest hříchem? Nikoli; nýbrž hříchu jsem nepoznal, než skrze zákon. Nebo i o žádosti byl bych nevěděl, kdyby byl zákon neřekl: * Nepožádáš. *1 M. 2,17. V. M. 5,21.

8. Ale přičinu vzav hřích skrze přikázání, zplodil je mně všelikou žádost. Bez zákona zajisté hřích mrtev jest.

9. Jáť pak byl jsem živ někdy bez zákona, ale když přišlo přikázání, hřích ožil.

10. A já umřel. I shledáno jest, že to přikázání, kteréž mělo býti * k životu, jest mi k smrti. *1. M. 2,15.

11. Nebo hřích, vzav přičinu skrze to přikázání, podvedl mne, a skrze ně zabil.

12. A tak zákon * zajisté jest svatý, a přikázání svatě i spravedlivě a dobré. *Z. 19,8. Ř. 7,12. 1,8.

13. Tedy to dobré učiněno jest mi smrtí; Nikoli, ale hřích, aby se okazal býti hříchem, skrze to dobré zplodil mi smrt, aby byl příliš velmí hřešící hřích skrze přikázání.

14. Víme zajisté, že zákon * jest duchovní, ale já jsem tělesný, o prodaný hříchu. *E. 8,9. 1. Kor. 2,14. 2,26.

15. Nebo toho, což činím, neoblibuji; nebo * ne, což chci, to činím, ale, což v nenávisti mám, to činím. *Gal. 5,17.

16. Jestližeť pak, což nechci, to činím, povolují zákonu, že jest dobrý.

17. A lak nyní více ne já to činím, ale ten hřích, kterýž * ve mně přebývá. *V. 20, 1. M. 6,5.

18. Víjť zajisté, že * nepřebývá ve mně, (to jest v těle mém), dobré. Nebo chťmi hotový mám, o ale abych vykonati mohl dobré, tohož nenalezám. *Gal. 5,17. Op. 1,16. 1,17.

19. Nebo nečiním dobrého, kterež chci, ale činím to zlé, jehož nechci.

20. A poněvadž pak, čehož já nechci, to činím, tedyť již ne já činím to, ale ten hřích, kterýž ve mně přebývá.

21. Nalezám tedy zákon, když chci činiti dobré, * že se mně přičiní činiti zlé. *Job 14,4. Z. 5,17.

22. Nebo * zvláštní libost mám

v zákoně Božím podlé o vnitrního člověka; *Z. 1,2. 1. Kor. 4,16.
23. Ale vidím jiný zákon v oudcích svých, a odporující zákonu myslí mé, a o jimající mne * zákonu hřícha, kterýž jest v oudcích mé. *Gal. 5,17. Op. 5,1. *R. 8,2.

24. Bídny já člověčí Kdo mne vysvobodí z toho těla smrti? *Děkujť * Bohu skrze Ježíška Krista Pána našeho. A takž tedy tentíž já sloužím myslí zákonu Božímu, ale tělem zákonu hřícha. *1. Kor. 1,4.

KAPITOLA 8.

Kteří podlé Ducha chodí, svobodni jsou od potupení. 17. Ti v Kristem trpice, 16. slávy budoucí, 23. sčokoi se bez truchlivého lkání, v jistotě očekávají.

A protož * není již žádného potupení těm, o kteříž jsou v Kristu Ježíši, ** nechodícím podlé těla, ale podlé Ducha. *1. Kor. 5,17. *Gal. 5,16.

2. Nebo * zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil o mne od zákona hřícha a smrti. *E. 3,7. 1. Jan. 3,9. Gal. 5,1. *R. 7,23.

3. Nebo * seč nemohl býti zákon, jelikož byl o mdy pro tělo, Bůh poslal Syna svého ** podobnosti těla hřícha, a přičinou hřícha, potupil hřích na těle. *R. 13,9. Op. 7,18. *1. Kor. 5,21. Gal. 3,13.

4. Aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteříž nechodíme podlé těla, ale podlé Ducha.

5. Ti zajisté, kteříž jsou * podlé těla, chnujíť to, což jest těle, což jest Ducha. *1. Kor. 2,14.

6. Nebo opatrust těla jest smrt, opatrust pak Ducha život a pokoj, Proto že opatrust těla jest nepřítelkyně Bohu; nebo zákonu Božímu není poddána, aniž hned může býti.

8. Protož ti, kteříž * jsou v těle, Bohu se líbiti nemohou. *1. Kor. 2,14.

9. Vy pak nejestě v těle, ale v Duchu, poněvadž * Duch Boží v o vás přebývá. Jestližeť pak kdo * * Ducha Kristova nemá, tenti není jeho. *1. Kor. 3,16.

10. A jestliž Kristus v vás, tedy však duch živ jest pro spravedlnost. 11. Jestližeť pak * Duch toho, kterýž vzkřísil Ježíše z mrtvých, o v vás přebývá, tedy ten, kterýž vzkřísil Krista z mrtvých, obžívá

** i smrtelná těla vaše, pro přebývajícího Ducha jeho v vás. *E. 6,4. Sk. 2,24. *R. 8,9. *1. Kor. 6,14.

12. A takž tedy, bratři, * důležitíť jsme ne tělu, abychom podlé těla živi byli. *E. 7,18.

13. Nebo * budete-li podlé těla živi, zemřete; pakli byste Duchem skutky těla mrtvili, živi budete. *Ezech. 18,4. 9. Ezech. 4,22. 5,3. Kol. 3,5-6.

14. Nebo * kteřížkoli Duchem Božím vedeni bývají, ** jsou synové Boží. *R. 8,14.

15. Neprijali jste * zajisté ducha služby opěť k o bázni, ale přijali jste Ducha ** synovství, v němž voláme Abba. totiž CO Otče. *1. Kor. 2,12. 1. Tim. 1,7.

16. Tenť Duch osvoběduje ducha našeho, že jsme synové Boží. 17. A jestliže * synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží, spolu pak dědicové Kristovi, o však jestliže spolu trpíme, ** abychom spolu i oslavěni byli. *Gal. 4,7. *R. 14,22. *1. Petr. 4,13.

18. Nebo tak za to mám, že * nejsou rovná utrpení nyníšící oně budoucí slávy, kteráž se o zjevíť má na nás. *1. Kor. 3,17. *Kol. 3,4. Z. 14,13. *Mat. 5,12.

19. Nebo stvoření pečlivě jako vyhlídaje, očekává zjevení synů Božích.

20. Marnosti zajisté poddáno jest stvoření, nechť, ale pro toho, kterýž je poddal.

21. V naději, že i to stvoření vysvobozeno bude od služby porušení v svobodu slávy synů Božích.

22. Nebo víme, že všecko stvoření spolu lká, a spolu ku porodu přácuje až posavad.

23. A netoliko ono, ale i my, prvotiny Ducha mající, i myť sami v sobě lkáme, zvolení synů očekáváme, a tak vykoupení těla svého.

24. Nebo * nadějí spasení jsme. Naděje pak, kteráž se vidí, není naděje. Nebo což kdo vidí, proč by se toho naděl? *1. Kor. 13,12.

25. Pakli čehož nevidíme, * toho se nadějeme, tedy toso skrze trpělivost očekáváme. *1. Kor. 4,18. Žid. 11,1.

26. Ano také i Duch pomocen jest mldobám našim. * Nebo zač by náchom se měli modliti, jakž by náleželo, nevíme, ale ten o Duch prosí za nás lkaním nevypravitel nými. *Mat. 20,22. *Ezech. 10,10. *R. 8,16.

27. Ten pak, * kterýž jest zpytatel srdcí, zná, jaký by byl smysl

Ducha, že podle Boha prosí za svaté.

28. Vímeť pak, že * milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému; totiž těm, kteříž podle o uložení jeho povolání jsou.

29. Nebo kteréž předveděl * i předřídil, aby byli o připodobnění obrazu Syna jeho, aby on byl prvorozený * mezi mnohými bratřími.

30. Kteréž pak předřídil, těch povolal, a kterýchž povolal, ty i ospravedlnil, a kteréž ospravedlnil, ty i oslavil.

31. Což tedy díme k tomu?

Když jest Bůh s námi, i kdo proti nám?

32. Kterýž ani * vlastním Synu svému neodpusťil, ale za nás za všechny vydal jej, i kterakž by tedy nám s ním všech věcí nedal?

33. Kdo bude žalovati na vyvolené Boží? * Bůh jest, kterýž ospravedlňuje.

34. Kdo jest, ješto by potupil? Kristus jest, kterýž umřel, nýbrž i z mrtvých vstal, a kterýž i na ospravedlení Boží jest, kterýž i * oroduje za nás.

35. Kdo * nás odloučil od lásky Kristovy? Zarmoucení-li, aneb úzkost, neb protivensť? Zdalí hlad, čili náhota? Zdalí nebezpečensť, čili meč?

36. Jakož * psáno jest: Pro tebe mrtvení byvámě celý den, jimi jsme jako ovce oddané k zabiti.

37. Ale v toin ve všem udatně vítězíme, skrze toho, kterýž nás zamiloval.

38. Jist jsem * zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížstvo, ani mocnosti, ani nadvládající věci, ani budoucí.

39. Ani vysokost, ani hlubokost, ani kterékoli jiné stvoření, nebude moci nás odloučiti od * lásky Boží, kteréž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.

KAPITOLA 9.

Izraelitové dvojí. Pravi, avěťvše v hledavě jinde než v Kristu spravedlnosti, zahynuli.

Pravduť pravím v Kristu, a ne-

klamámť, čemuž i svědomí mé svědectví vydává v Duchu svatém.

2. Žeť mám * veliký zámuť, a ustavičnou bolest v srdci svém.

3. Nebo žádal bych já sám za vrženým býti od Krista místo bratří svých, příbuzných svých podle těla.

4. Kterýchž jsou Izraelští, jejichž jest přijetí * za syny, i sláva, O i smlouvy, i zákona dáni, i služba, i zaslíbení.

5. Jejichž jsou * otčové, a ti, z nichž jest Kristus podle těla, kterýž jest nadě všechny o Bůh * požehnaný na věky. Amen.

6. A však * nemůže zmateno býti slovo Boží. Nebo o ne všickni, kteříž jsou z Izraele, Izraelští jsou.

7. Aniž proto, že jsou s tím Abrahamovo, všickni jsou synové, ale * v Izákovi nazýváno bude tvé símě.

8. To jest, ne ti, kteříž jsou synové těla, jsou synové Boží, ale kteříž jsou synové zaslíbení, ti se počítají za símě.

9. Nebo toto jest slovo zaslíbení: V lýž čas * přijdu, a Sára bude miiti syna.

10. A netoliko to * ale i Rebeka z jednoho počavši, totiž z Izáka, otce našeho.

11. Nebo ještě před narozením, a prvé než co dobrého neb zlého učinili, aby uloženi Boží, kteříž jest podle vyvolení, ne z skutků, ale z toho, kterýž povolává, pevné bylo.

12. Řeceno jest jí: Větší * sloužití bude menšímu.

13. Jakož psáno jest: * Jákož jsem miloval, ale Ezář nenáviděl jsem.

14. I což tedy díme? Zdalí * ne-spravedlnost jest u Boha? Nikoli.

15. Nebo Mojižšovi dí: * Smiluj se, nad kým se smilují, a situj se, nad kým se sitují.

16. A tak tedy není na tom, kdož chce, ani na tom, kdož běží, ale na Bohu, kterýž se smilovává. Proto jsem vzbudil tebe, abych na tobě ukázal moc svou, a aby rozhlašeno bylo jméno mé po vši zemi.

18. A tak tedy, nad kýmž chce,

smilovává se, a koho chce, zasmilovává.

19. Ale diš mi: I proč se pak hněvá? Nebo * vůli jeho kdo odepřeť? Nebo * vůli jeho kdo odmlouvá Bohu? Zdaž hrnce di hrncí: * Pročs mne tak udělal?

21. Zdalíž * hrnčíř nemá o moci nad hlinou, aby z jednodstéjného truple udělal jednu nádobu?

22. Což pak, že Bůh, chtěje ukázati hněv, a oznámiti moc svou, snášel * ve mnohé trpělivosti nádobu hněvu, připravené k zahynutí.

23. A * známé učiniti bohatství slávy své při nádobách milosrdensťvi, kteréž připravil k slávě?

24. Kterýchž i povolal, totiž nás, netoliko z Židů, ale také i z pohanů.

25. Jakož i skrze * Ozé di: Názovu nelid svůj lidem svým, a nemilou milou.

26. A staněť * se, že místo toho, kdež řeceno bylo jim: Nejest vy lid můj, tuť nazváni budou synové Boha živého.

27. Izaláš pak volá nad * Izraelem, řka: Byť pak byl počet synů Izraelských jako písek mořský, ostatkové spasení budou.

28. Nebo * pohubeni učiní spravedlivé, a to i sítě, pohubeni zase jisté učiní Pán na zemi, a to i sítě.

29. A jakož prvé pověděl * Izaláš: Byť byl Pán zástupů nepostavil nám semene, jako o Sodomě učiněni bychom byli, a Gomorfe byli bychom podobni.

30. Což tedy díme? I, to, že pohané, kteříž nenásledovali své spravedlnosti, dosáhli spravedlnosti, a to spravedlnosti té, kteráž jest z víry.

31. Izrael * pak následovav zákona spravedlnosti, k zákonu spravedlnosti nepřišel.

32. Proč? Nebo ne z víry, ale jako z skutků zákona ji hledali. Urazil-li se zajisté o kámen urážky.

33. Jakož psáno jest: * Aj, kladu na Sionu kámen urážky a skálu pohoršeni, a každý, o kohož uvěří v něj, nebude zaháben.

34. Ale nevěšickni uposlechlí

Židě, s horlivostí bez umění, spravedlnosti Kristovou pohrdli, i i pobahali pak v Krista uvěřivše, ospravedlnění došli.

Bratři, přichylnost zajisté s zvláštní libostí srdce mého jest k Izraelovi, i modlitba za něj k Bohu, aby spasen byl.

2. Neboť jím * svědectví vydávám, žeť horlivost o Boží maji, ale ne podle umění.

3. Nebo * neznaice Boží spravedlnosti, a svou vlastní spravedlnost usilující vystaviti, spravedlnosti Boží nebyli poddáni.

4. Konec * zajisté zákona jest Kristus k ospravedlnění všelikému věřícímu.

5. Nebo Mojižš * piše o spravedlnosti, kteráž jest z zákona, pravě: Který by koli člověk činil ty věci, živ bude v nich.

6. Ta pak spravedlnost, kteráž jest z víry * takto pravi: Neříkej v srdci svém: Kdo vstupí na nebe? To jest Krista z výstoupi na nebe? To jest stvo o to víry, kterýž každému:

7. Aneb kdo stoupí do propasti? To jest Krista z mrtvých vzbuditi.

8. Ale co diť? * Blízko tebe jest slovo, v ústech tvých a v srdci tvém. Toť jest stovo o to víry, kterýž každému:

9. Vyznáš-li ústy * svými Pána Ježíše, a srdcem svým uvěříš-li, že jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš.

10. Srdcem se zajisté věří k spravedlnosti, ale * ústy vyznání se děje k spasení.

11. Nebo diť * písmo: Všeřík, kdož věří v něj, nebude zaháben.

12. Nenif * zajisté rozdílu mezi Židem a Řekem; nebo tentýž o Pán všech, bohatý * jest ke všech, něm vyzývajícími jej.

13. Každý zajisté, kdožkoli vyzval by jméno Páne, spasen bude.

14. Ale kteráž budou vyzývati toho, v kteréhož neuvěříli? A kteráž uvěří tomu, o němž neslyšeli? A kteráž uslyší bez kazatele?

15. A kteráž * kázati budou, jestliže nebudou posláni? Jakož o psáno jest: Jak krásné nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobrou věc.

evangelium. Nebo Izaiáš * praví: Pane, kdo uvěřil kázání našemu? *^{1z.26,1.}

17. Tedy * víra z slyšení, slyšení pak skrze slovo Boží. *^{1Jan.17.20.}

18. Ale pravím: Zdalíž neslyšeli? Anobř * po vsi zemi rozšel se zvuk jejich, a do o končin okrášlu země slova jejich. *^{1z.19.5. 1z.49.6.}

19. Ale pravím: Zdalíž nepoznali Izrael? Ano první * Mojiš Fekl: Já k závisti vás přivedu skrze národ ten, kterýž není národ; skrze národ nemoudrý k mněvu popudil vás. *^{v M.32.21.}

20. A Izaiáš směle * dí: * Na-lezen jsem od těch, kteříž mne nehledali; zjeven jsem těm, kteříž se na mne nepáli. *^{1z.65.1.}

21. Ale proti Izraelovi * dí: Přes celý den roztahoval jsem ruce své k lidu nepovinnému a protivnému. *^{1z.65.2.}

KAPITOLA 11.

Jakož nevěstka židé zavrženi, 3. tak podobně nevěstka zahrnuti, 17. protož podobně bývá Boží a pokory. 33. Nebo Bůh jakož v své milosti, tak i spravedlnosti jest nešťavý.

Protož pravím: Zdalíž Bůh zavrhli lid svůj? Nikoli; nebo i já o Izraeli jsem, z semene * Abrahama, z pokolení Beniaminova. *^{Jer.31.37. 1Kor.11.22. 1Kor.9.7.}

2. Nezavrhli Bůh lidu svého, kterýž předvěděl. Zdalí nevíte, co pismo pravi o Eliášovi, kterak se modli Bohu proti lidu * Izrael-skému, řka: *^{1K.19.10,14.}

3. Pane, proroky tvé zmořovali, a olaře tvé rozkopali; já pak zůstal jsem sám, a i mé duše hiedají? *^{1K.19.10,14.}

4. Ale co jemu di odpověď Boží? Pozůstal jsem sobě sedm tisíc mužů, kteříž neskláněli kolien před Bálém.

5. Tak i nyní * ostatkové podlé vyvolení milosti zůstali, *^{1z.9.27.}

6. A ponevadž z * milosti, tedy ne z skutků, sic jinak milost již by nebyla milost. Pakli z skutků, již není milost, jinak skutek nebyl by skutek. *^{1z.9.28. 1M.9.4.5. 1z.2.25.}

7. Což tedy? Čeho hledá Izrael, toho nedošel, ale vyvolení došli toho, jini pak zatvrzení jsou.

8. (Jakož psáno * jest: Dal jim Bůh ducha zkořmoučení, oči, aby neviděli, a uši, aby neslyšeli,) až do dnešního dne. *^{1z.9.6.10. 29.10.}

Ezech.12.2. Mat.13.13.14. Sk.26.26.

9. A David * dí: Budíž jim stůl jejich osidlem a pastimi a pohoršením i odplacením. *^{2z.69.23,24.}

10. Zatměž se oči jejich, ať nevidí, a hrbet jejich vždycky sly-bei.

11. Pravím tedy: Tak-liž pak klesli, aby padli? Nikoli, * ale jejich hádem spasení o *přifito* podobám, aby je k závidění přivedl.

12. A ponevadž pak jejich padl jest bohatství světa, a zmenšení jejich jest bohatství pohani, * čím více plnost jejich? *^{1z.9.27. 1Kor.1.10.}

13. Vámt zajisté pravím pohabůhanský, přistupování své osla-vují. *^{Sk.9.15. Gal.1.16. 1Tim.5.7.}

14. Zda bych jak k závidění vzbu-diti mohl tělo mé, a k spasení přivešti některé z nich.

15. Nebo když zavřeni jich jest smíření světa, co pak zase jich přijeti, než život z mrtvých?

16. Ponevadž prvotiny svaté, ta-kéž i těsto; a jestliž kořen svatý, i ratolesti.

17. Žeť jsou pak * některé ratolesti vylomeny, a ty, byv pianou učiněn js učastník kořene i tuč-nosti olivy, *^{1Jer.11.16.}

18. Nechub se proti ratolestem. Pakli se chlubíš, věz, že ne ty kořen neseš, ale kořen tebe.

19. Pakli diš: Vylomeny jsou ratolesti, abych já byl vstípen, 20. Dobře. Pro nevěru * vylomeny jsou, ale ty věrou stojíš. Ne-budíž vysokomyslný o ale boj se.

21. Nebo ponevadž Bůh * ratolestem přirozeným neodpusřil, věz, žeť by ani tobě neodpusřil. *^{11 Petr.4.5.}

22. A protož viz dobrotitost i zářivost Boží. K těm zajisté, kteříž padli, zářivost, ale k tobě dobrotitost, ať * budeš-li trvat v dobrotě. Sic jinak i ty vyřat budeš. *^{1Jan.15.2. 1Kor.15.2.}

23. Ano i oni, jestliže nezřstanou v nevěře, zase vstípeni budou. Mocenť * jest zajisté Bůh zase vstípati je. *^{11 Petr.3.16.}

24. Nebo ponevadž ty vyřat jsi z přirozené plané olivy, a proti * přirození vstípen jsi v dobrou olivu, čím více ti, kteříž podlé přirození jsou, vstípeni budou v svou vlastní olivu. *^{1Jer.11.16.}

25. Neboť nechci, bratři, abyse nevěděli tohoto tajemství, (abyse

nebyli sami u sebe moudří,) že zatvrdlost z částky přihodila se Izraelovi, dokudž by nevěsta plnost pohani.

26. A takť * všecken Izrael spasen bude, jakož o psáno jest: Přide * z Stona vysvoboditel, a odvrátí bezbožnosti od Jákoba. *^{11 Kor.3.16. 1z.59.20. 49.14.7.}

27. A * latof bude smlouva má s nimi, když o sřladim hríchy jejich. *^{1z.27.9. 2K.9.8. omch.7.18.}

28. A tak s strany evangelium jsou nepřátelé pro vás, ale podlé vyvolení jsou milí pro otce.

29. Darů * zajisté svých a povolání Bůh nelituje. *^{11 Tim.2.13.}

30. Nebo jakož i vy někdy jste byli postušní Boha, ale nyní milosrdenství jste došli pro je-níh nevěru,

31. Tak i oni nyní neuposlechlí, aby pro učiněné vám milosrdenství i oni milosrdenství dosáhli.

32. Zavřel zajisté * Bůh všechny smlouvy. *^{1z.3.9. Gal.3.22. 2.1.149.9.}

33. O hlubokosti * bohatství i moudrosti i umění Božihol Jak jsou o nezpytatelní soudové jeho, a nevyzřetelné češty jeho. *^{1Job.11.7. 2.36.7. 1Kor.2.16.}

34. Nebo * kdo poznal mysl pá-ně? Aneb kdo jemu o radil? *^{1Job.35.22. 39.6. Jer.23.18. 1z.40.13.}

35. Nebo kdo * prvě dal jemu, a budet mu odplacen? *^{1Job.41.2.}

36. Nebo z něho, a o skrze něho, a * v něm jsou všechny věci, o jemuž sláva na věky. Amen. *^{1Kor.8.6. 0.33.6. Jan.1.3. 1Kor.1.17.}

37. Neboť * kdo poznal mysl pá-ně? Aneb kdo jemu o radil? *^{1Job.35.22. 39.6. Jer.23.18. 1z.40.13.}

38. Neboť * kdo prvě dal jemu, a budet mu odplacen? *^{1Job.41.2.}

39. Nebo z něho, a o skrze něho, a * v něm jsou všechny věci, o jemuž sláva na věky. Amen. *^{1Kor.8.6. 0.33.6. Jan.1.3. 1Kor.1.17.}

40. Neboť * kdo poznal mysl pá-ně? Aneb kdo jemu o radil? *^{1Job.35.22. 39.6. Jer.23.18. 1z.40.13.}

41. Neboť * kdo prvě dal jemu, a budet mu odplacen? *^{1Job.41.2.}

oo jakž komu Bůh udělil míru viny. *^{1z.1.5. 0.7 Kor.4.5.7.}

42. Nebo jakož v jednom těle všickni oudové jednorozceho díla, se korď podlé pravidla vyř; *^{1Kor.12.12.}

7. Budto * úrad, v přisluhování; budto ten, kdož učí, v vyučování; *^{1Kor.12.28. Efez.4.7. 11 Petr.4.10.11.}

8. Též kdo napomíná, v napomínání; ten, * kdo rozdává, v upřimnosti; kdož přirozen * jest, v čistě to s ochotností. *^{1M.15.7.}

9. Milování buď bez * pokrystvi; v ošklivosti mějte zlé, připojení jsou k dobrému. *^{11 Tim.5.1. 1 Petr.1.22.}

10. Láskou * bratrskou jedni k druhým nakloneni jsou, o poctivosti se vespolek předcházeti, *^{1 Petr.1.22. 11 Petr.1.7. 0.1.1.2.3.}

11. V pracích neleniví, * duchem vrouci, Pánu sloužící, *^{1z.1.15.}

12. Nadějí * se veselíce, o v-srouženich trpěliví, * na modlit-bě ustaviční, *^{1Luk.10.20.}

13. V * potřebách s svatými se zdělující, o přívětivosti k hostem následující. *^{11 Kor.16.1. 0.13.2. 1 Petr.4.9.}

14. Dobrořečte * protivníkům svým, dobrořečte a nežlořečte. *^{1Mat.5.44.}

15. Radujte se s radujícími, a plačte s plačícími. *^{1z.5.13.}

16. Budte * vespolek jedinomyslní, ne vysoce o sobě smýšlejíce, ale k nízkým se naklonující. *^{1z.5.21. 1Kor.1.10. 0.7.31. 1z.5.21.}

17. Nebudte * opatrní sami u sebe. Záděmu o zleho za zle ne-odplacujte, opatrující * dobře přede všemi lidmi. *^{1Pr.1.3.7. 26.12.16.}

18. Jestliže jest možné, pokudž na vás jest, * se všemi lidmi pokoj majíce, *^{1Mark.1.50. 2.12.14.}

19. Ne sami * sebe mstíte, nej-milejší, ale dejte místo hñevu; o nebo psáno jest: Mñe pomsta, já odplatím, pravi Pán. *^{111 M.19.18. Mat.5.39. 0. V M.32.35.}

20. Ne sami * sebe mstíte, nej-milejší, ale dejte místo hñevu; o nebo psáno jest: Mñe pomsta, já odplatím, pravi Pán. *^{111 M.19.18. Mat.5.39. 0. V M.32.35.}

21. Ne sami * sebe mstíte, nej-milejší, ale dejte místo hñevu; o nebo psáno jest: Mñe pomsta, já odplatím, pravi Pán. *^{111 M.19.18. Mat.5.39. 0. V M.32.35.}

20. A protož * lačni-li nepřítel tvůj, nakrm jej, a žizni-li, dej mu pít. Nebo to učině, uhlí řetavé shrneš na hlavu jeho. *Přel. 25.21. Mat. 5.44.

21. Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej v dobrém zlé.

KAPITOLA 13.

Vrchnosti i poddaných povinnosti. Každá * duše vrchnostem poddána buď. Neboť o není vrchnosti, jediné jsou, od Boha a kteréž vrchnosti jsou. *Přel. 3.1. 1 Petr. 2.13. PŘel. 3.15. 16. Jan. 19.11.

2. A protož kdož se vrchnosti protiví, Božinu zřízení se protiví; kteréž se pak protiví, odsouzení sobě dohodou.

3. Nebo * vrchnosti nejsou k strachu dobře činitím, ale zle činitím. Češ-li se pak nebáti vrchnosti, čin dobře, a budeš mít chválu od ni. *Luk. 22.25.

4. Boží zajiště * služebník jest, tobě k dobrému. Pakli bys zle činil, boj se; neboť ne nadarmo nese meč. Boží zajiště služebník jest. O mstitel zřívý nad tím, kdož zle činí. *Ž. 22.6. 1 Petr. 2.14.

5. A protož náležej poddánu býti, netoliko pro hněv, ale i pro svědomí.

6. Nebo proto i daň dáváte, že služebníci Boží jsou, plnou práci o to samo vedoucí.

7. Každému tedy, což jste povinni, dávejte. Komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest.

8. Žádnému nebyvejte nic dlužni, než to, abyste se vespolek milovali. Nebo kdož * miluje bližního, zakon naplnil. *Gal. 5.14. 1 Tim. 4.5. Jak. 2.8.

9. Poněvadž to přikázání: * Ne sesmiliš, nezabiješ, neukradneš, nepromluviš křivého svědectví, nepožádáš, a jestli které jiné přikázání, v tomto slovu se zavírá: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. *11 M. 20.14. Mat. 22.39.

10. Láska * bližnímu zle neučiní, a protož o plnost zákona jest láska. *1 Kor. 13.4. Mat. 22.40. Gal. 5.14.

11. A zvlášť pak vidouce takovou přihodnost, * žeť jest se nám již čas se sna probudit. Nvniť zajisté blíž nás jest spasení, nežli když * jsme uvěřili. *11 Kor. 6.2. Efe. 5.14.

12. Noc * pomnila, aťe den se přiblížil. Odvrzmež o tedy skutky

temnosti, a oblecme * se v oděň světla. *1 Jan. 2.8. Efez. 5.11. *1 Petr. 5.8.

13. Jakožto ve dne * pociťvé chodíme, ne o * hodování a v opilství, ne v * smilstvích a v chlípnostech, ne v sváru co a v závisť. *1 Tim. 3.11.

14. Ale * oblecte se v Pána Jezukrista, a nepočítej o o tělo * podle žádostí jeho. *Gal. 5.27. *Přel. 23.20. Efez. 5.29. *1 Tim. 3.11.

KAPITOLA 14.

V věcech případných a cermomích tak se chováť služi, aby svědomí dobré bylo zachováno, 13. a bližnímu přičin k útraz a pohoršení nebylo dávano.

Mdlého * pak u víře přijímejte ne k hádkám o olázkách. *K. 15.1.7. Sk. 20.35.

2. Nebo někdo věří, že může jísti všecko; jiný pak * mdlý jsa, jí zeli. *1 M. 1.29. 9.3.

3. Ten * kdož jí, nepokláděj sobě za nic toho, kdož nejí; a kdo nejí, toho nepotupuj, kdož jí. Nebo Bůh přijal jej. *Koi. 2.16.

4. Ty kdo jsi, abys tupil cizího služebníka? Však Pán svému stojí, aneb padá. Budeť pak ustaven; mocen jest zajiště Bůh utvrdit jej.

5. Nebo někdo rozsuzuje, mezi dnem a dnem, a někdo soudí každý den. Jeden každý v svém smyslu utvrděn buď.

6. Kdož dnu šetří, Pánu šetří; a kdo nešetří, Pánu nešetří. A kdo pánu jí, nebo děkuje Bohu; a kdož nejí, Pánu nejí, a děkuje Bohu.

7. Žádný * zajiště z nás není sám sobě živ. a žádný sobě sám neumírá. *11 Kor. 5.15. Gal. 2.20. 1 Petr. 4.2.

8. Nebo buď že jsme živi, Pánu živi jsme; buď že mrteme, Pánu mrteme. A tak buď že jsme živi, buď že umíráme. Páně * jsme.

9. Na * toť zajiště Kristus i umřel, i z mrtvých vstal, i ožil, aby nad živými i nad mrtvými panoval. *Sk. 10.42. 11 Kor. 5.15.

10. Ty pak proč potupuješ bratra svého? Aneb také ty proč za nic pokládáš bratra svého? Však o všickni staneme před stolicí Kristovou. *Luk. 6.37.

11. Psáno * jest zajiště: Živf jsem já, praví Pán. Žeť přede mnou bude klekati každé koleno, a každý jazyk vyznáváti bude Boha. *12. 45.38.

12. A takť * jeden každý z nás sám za sebe počej vydávati bude Bohu. *K. 2.16. Mat. 12.30. 1 Kor. 3.8. 1 Petr. 4.5.

13. Nesurdmež tedy více jedni druhých, ale toto raději rozsuzuj, abyste nekladli trázu neb pohoršení bratrů. *Mat. 15.11.

14. Vímť a ujištěn jsem v Pánu Jezúši, žeť * nic nečistého, není samo z sebe; než tomu, kdož tak soudí, že by nečisté bylo, jemť nečisté jest. *Mat. 15.11.

15. Ale dává-liť rmoucen bratr tvůj pro pokrm, již nechodíš podle lásky. Neprivozuj k zahynutí pokrmem svým toho, za kteréhož Kristus umřel.

16. Nebudíš tedy v * porouhání dáno, dobré vaše. *Přel. 2.5.

17. Království * zajiště Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém. *Luk. 17.20. 1 Kor. 4.20.

18. Nebo kdož v lidem slouží Kristu, milý * jest Bohu a lidem příjemný. 19. Protož následujeme toho, což jest ku pokoji a k vzdělání společnosti. *11 Petr. 2.15.

20. Nekazíš pro * pokrm díla Božího. Všecko o zajiště čisté jest, ale zlé jest člověku, kterýž jí s pohoršením. *V. 15. 1 Petr. 15.11. Sk. 10.15.

21. Dobré jest * nejst masa a nepiti vína, ani na čem se kolí urážj bratr tvůj, neb horší, aneb zemřel. *1 Kor. 8.13.

22. Ty výru máš? Mějš jí sám u sebe před Bohem. Blahoslavený, kdož nesoudí sebe samého v tom, což oblibuje.

23. Ale kdož pak rozpakuje se, kdyby jedl, potupen jest, nebo ne z výru jí. A cožkoli * není z výru, hřích jest. *11 Petr. 1.12. 1 Jan. 2.21. 1 Petr. 4.9.10. *Mat. 18.15. Žid. 9.13.

15. A však psal jsem vám, bratři, poněkud smně, jako napominuji vás, podě mlosti, * kteráž jest mi dána od Boha. *K. 1.15. 12.3. Sk. 18.3.

16. K tomu abych byl * služebníkem Ježíše Krista mezi pohany, slouže evangelium Božím, aby byla o obět pohánů věčná, * * posvěcená. *Mat. 18.15. Žid. 9.13.

17. Mám se tedy čím chlubit v Kristu Jezúši, v Božích věcech.

18. Neboť bych * nesměl mluvití toho, čehož by skrze mne neučinil Kristus, ku poslušenství pohánů, slovem i skutkem. *Mat. 10.19.30.

19. V * moci divů a zázraků, v síle Ducha Božího, tak že jsem od Jeruzaléma vůkol až k Illyrické zemi naplnil evangelium Kristovým. *Mekt. 16.17. Sk. 14.8.

20. A to tak byv žádostiv * ká-

KAPITOLA 15.

Napomenutí k snášení mdob, bližních. *K. 14.1. 1 Kor. 9.22. Gal. 6.1. 1 Tes. 5.14.

2. A protož jeden každý z nás * bližnímu se lib k dobrému pro o vzdělání. *1 Kor. 9.19. 10.24.38. 13.5. 14.19.

3. Nebo i Kristus ne sám se sobě libil, ale jakož * psáno jest: Hanění haněných těbe, připadla na mne. *Ž. 59.10. 12.53.4.

4. Nebo kteréžkoli * věci napsány jsou, k našemu naučení na-

zali evangelium, kdež ani jmenován nebyl Kristus, abych na cizí základ nestavěl, *II Kor. 10.15.16. 22. Ale jakož psáno * jest: Kterýmž není zvěstováno o něm, užij, a ti, kteříž neslyšali, srozmějí. *I Kor. 12.20. 22. A * tímž jest mi mnohokrát překaženo přijíti k vám.

23. Nyní pak nemaje již více místa v těchto krajinách, a žádost maje přijíti k vám od mnoha let, 24. Kdyžkoli půjdu do Hispánie, přijdu k vám. Mám zajisté naději, že tudy jdu, užijím vás, a že až vy mne provodíte tam, a však abych prvé u vás poněkud porazaléma, službu čině svatým. *I Kor. 16.6. 25. Nyní pak * beru se do Jeruzaléma, službu čině svatým. *Sk. 18.21. 24.17.

26. Nebo za dobré se vidělo Macedonským a Achaickým, aby * zbirku nějakou učinili na chudé svaté, kteříž jsou v Jeruzalémě. *I Kor. 16.1. 27. Takť sobě to oblíbili, a také povinni jsou jim to. Nebo poněvadž duchovním věcem jejich * obcovali pohané, povinním jsou jim také sloužiti tělesným.

28. A protož když to vykonám, a jim odvedu užitek ten, půjduť skrze vás do Hispánie. 29. A vímť, že když přijdu k vám, v hojnosti * požehnání evangelium Kristova přijdu. *I Kor. 16.1. 30. Prosímť * pak vás, bratři, skrze Pána našeho Jezukrista a skrze Orlásku Ducha, abyste * spolu se mnou modlili se za mne Bohu snažně, *II Tes. 3.1. Filip. 2.1. 31. Abych vysvobozen byl od protivníků v judstvu, a aby služba tato má příjemná byla svatým v Jeruzalémě.

32. Abych k vám bohdá s * radostí přišel, a s vámi podpočimul. *Sk. 18.21. I Kor. 4.13. Jak. 4.15. 33. Bůh pak * pokoje se všemi vámi. Amen. *Sk. 16.20. I Kor. 14.33.

KAPITOLA 16.

Pozdravení. 17. Napomenutí k varování se nepokojných, 20. poručení Jich Bohu.

Poroučímt pak vám Fében, sestru naši, služebnici cirkve Cenchrenské, 2. Abyste * ji přijali v Pánu, tak jakž sluší na svaté, a abyste jí pomocní byli, jestliže by vás v

čem potřebovala. Nebo i ona mnohým hostem ochotně posluhovala, až i mně takě. *II Tim. 4.6. 3. Pozdravte * Priscilly a Akvilu, pomocníků mých v Kristu Ježíši. *Sk. 18.2.26. II Tim. 4.19.

4. Kteržž pro můj život svých vlastních hrdel nasadili, jimž ne církve pohanské. 5. I domáchio jejich shromáždění, Pozdravte mého milého Epénéta, kterýž jest prvotný Achaie v Kristu.

6. Pozdravte Marie, kteráž mnoho práce měla s námi. 7. Pozdravte Andronika a Junia, příbuzných mých a spoluvěznů mých, kteříž jsou vzácní u apoštolů, a kteříž přede mnou byli v Kristu Ježíši.

8. Pozdravte Amplia mně v Pánu milého. 9. Pozdravte Urbana, pomocníka našeho v Kristu, a Stachyna mého milého. 10. Pozdravte Apella zkušného v Kristu. Pozdravte domácích Aristobulových.

11. Pozdravte Herodiona, příbuzného mého. Pozdravte domácích Narcissoových, kteříž jsou v Pánu. 12. Pozdravte Tryfény a Tryfóny, kteříž práci vedou v Pánu. Pozdravte Persidy milé, kteráž mnoho pracovala v Pánu.

13. Pozdravte Rufa, zvláštního v Pánu, a matky jeho i mé. 14. Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Hermy, Patroba, Hermena, i bratři, kteříž jsou s nimi. 15. Pozdravte Filologa i Julie, Nerea a sestry jeho, i Olympa i všech svatých, kteříž jsou s nimi.

16. Pozdravte sebe vespolek * v polbení svatém. Pozdravujit vás církve Kristovy. *I Kor. 16.20. 17. Prosímť * pak vás, bratři, abyste šetrili těch, kteříž o různé por učení tomu, kterémuž jste vy se naučili, a varujte oo se jich. *Mat. 7.15. Filip. 3.2. *Mat. 18.8. oot Kor. 5.9.11.

18. Nebo takovi Pánu našemu Ježíši Kristu neslouží, * ale světmu břichu, a o labodnýmí řečmi a pochlebenstvím svodi srdce prostých. *Filip. 3.19. *Ezech. 13.18. II Petr. 2.8. 19. Nebo vaše * posluženství všech došlo. A protož radujit se z vás. Než chcete, abyste byli

moudří k dobrému, a prostí k zlému. *K. 1.8.

20. Bůh pak * pokoje potře O satana pod nohy vaše brzo. Milost * Pána našeho Jezukrista s vámi. Amen. *I Kor. 14.38. *I M. 3.15. *I Kor. 16.23.

21. Pozdravujit vás Timoteus, pomocník můj, a Lucius, a Játón, a Sozipater, příbuzní moji. 22. Pozdravujit vás v Pánu já Tercius, kterýž jsem psal tento list. 23. Pozdravuje vás * Gáius, hospodář můj i vši cirkve. Pozdravuje vás Erastus, důchodní písař městský, a Kvartus bratr. *I Kor. 1.14.

List tento k římanům psán jest z Korintu, a poslán po Fében, služebnici zboru Cenchrenského.

PRVNÍ EPIŠTOLA (S.) PAVLA APOŠTOLA K KORINTSKÝM.

KAPITOLA 1.

Apoštol Korintské chválí 10. a napomíná k jednotnosti, od vysoké pak myslí vstáhná, 17. pravě, že i bůh pravdu svou ne v lidaké moudrosti zjeví, 27. a nízké věci vyvolí.

Pavel, povoláný apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, a bratr Sosteneus,

2. Cirkvi Boží, kteráž jest v Korintu, posvěceným * v Kristu Ježíši, povoláným o svatým, spolu se všechněmi, kteříž vyzývají se jméno Pána našeho Jezukrista na všelikém místě, i jejich i našem: *Jan. 17.19. *K. 1.7. *II Tim. 2.22. 3. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista.

4. Děkuji Bohu svému vždycky z vás pro tu milost Boží, kteráž dána jest vám v Kristu Ježíši, 5. Že * všemi věcmi obohačeni jste v nem, každým slovem i všelikým uměním, *K. 12.8. II Kor. 8.7. 6. Jakož svědectví Kristovo * upevněno jest mezi vámi. *K. 1.16. 7. Tak že * nemáte žádného nedostatku v žádném daru, o očekávanice zjevení Pána našeho Jezukrista. *Z. 23.1. *Filip. 2.20. Tit. 2.13.

8. Kteržž i * utvrdí vás až do konce bez ohuony ke dni Pána našeho Jezukrista. *II Kor. 1.21. Filip. 1.10. 9. Věrným jest * Bůh, skrze něhož povolání jste k o účastenství

24. Milost * Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen. *I Kor. 16.23. *I Tes. 5.28.

25. Tomu pak, * kterýž může vás utvrditi podlé evangelium mého a kázání Ježíše Krista, o podlé zjevení tajemství od časů věčných skrytého, *Efez. 3.20. *K. 1.9. I Petr. 1.20.

26. Nyní pak zjeveního i skrze písma prorocká, podlé poručení věčného Boha, ku poslušensství viry všechněm národům oznámeného.

27. Tomu samému * moudrému Bohu sláva o skrze Jezukrista na věky. Amen. *I Tim. 1.7. *K. 6.16.

Syna jeho Jezukrista Pána našeho. *I Tes. 5.28. *Jan. 15.5. Gal. 3.26. 10. Prosímť pak vás, bratři, skrze jméno Pána našeho Jezukrista, abyste * jednotejně mluvili všičkni, a aby nebylo mezi vámi roztržek, ale buďte spojeni jednotejnou myslí, a jednotejným smyslem. *K. 15.5. *Efez. 4.3.

11. Nebo oznámeno jest mi o vás, bratři moji, od domácích Chloae že by mezi vámi byly rúznice. 12. Mním pak toto, že jedcn každý z vás říká: Já jsem * Pavlu, o já Apollův, já * Petřův, já pak Kristův. *K. 9.4. *Sk. 18.24. *Jan. 1.42. 13. Rozdělen-liž jest Kristus? Zdáli Pavel uctívován jest za vás? Aneb zdáti jste ve jménu Pavlovu pokřtění byli?

14. Děkuji Bohu, že jsem žádného z vás nekrtil, než * Krispa o Gáia, 15. Aby někdo neřekl, že jsem ve jménu svém krtil. *K. 16.16.17. 16. Krtil jsem také i * Stěpánovů čeled. Více nevím, abych koho jiného krtil. *K. 16.16.17.

17. Nebo neposlal mne Kristus krtili, ale * evangelium kázat, ne v moudrosti řeči, aby nebyl vyprázdněn kříž Kristův. *Sk. 14.7. 18. Nebo slovo kříže těm, * kteržž hynou, bláznovstvím jest, ale o nám, kteříž spasení dosahujeme, moc Boží jest. *II Kor. 3.16. *K. 11. Ten. 2.10. *K. 1.18.